

نسخه سی ۱۰ غروشد

صاحبی، مدیری محوری:

اسلامك نفعنه خادم مقالات
مع الت شكر قبول ونشر اولونور
يازانك شخصيتي دكل، يازينك اهميتي
نظردقته آلتير .
كلن يازيلردن شايان قبول كوردولنلر:
تاريخ سراسيله درج ايديلير .

مخمس

۱۳۳۸

علمی، ادبی، اجتماعی و شیمیایی
شهری مجموعه

۱۳۴۱ ربیع الاولانه مخصوص نسخه

عدد : ۲۹

اداره خانه سی : آفسرايده
ملا کورانی محله سنده مهتر
سوقاغنده ۳ نومرولوخانه

مرکز توزیعی :
باب عالی جاده سنده (اتحاد
تجارت) کتبخانه سی

آبونه بدلی :
سنه لکی ۱۲۰ غروش
آلتی آلتی ۶۰
اوج آلتی ۳۰

جلد : ۳

مذمومات :

مخمس دینی و علمی : تستر وقادینلرک ارککلر ایله اختلاطی — اسکیلیلی عاطف افندی . علوم ریاضیه و علم هیئت
محمد عزت بک . تستر مسئله سی ناصل حل ایدیلیر — فکری بک . احمدیه حرکاتی
حقننده نوطلر — مسعود بک .

مخمس تاریخی : عبادات اسلامیة تاریخچه سی ، نماز ، ایلك نماز ، جماعتله ایلك نماز ، ایلك مسجد —
طاهر المولوی . ام ایمن وام عماره — طاهر المولوی . احد و جراء الاسد غزوه لريله حرب
عمومی و ظفر اخیر — طاهر المولوی . شیخ عثمان شمس افندی — حسین و صاف بک .
غزوة نجات — احمد شیرانی افندی . عون بک مرحومه دثر — بسم بک . معدده کی سسلر

مخمس ادبی : فخر النساء کمال بک خاتم

نظارت ایتلرنده بأس یوقدر . چونکه بو کی معاملات دیناً ممنوع دکلدر .

شونی ده عرض ایدیم که : غیر محارمه اختلاط ایتمه مک شرطیه کنج قادینلرک کندیلرینه مخصوص اولان محالرده کندیلری کی قادینلردن ویا محارملری بولنان ارککلردن ویا شهوتدن کسلمش اختیار وعین کیمسه لردن علم ، صنعت تعلم ایتلرنده و کندیلرینه مخصوص اولان اعمالاً تحانه لرده اجرای صنعت ایتلرنده ممنوعیت شرعیه یوقدر .

اسکلبلی

مابعدی وار

همه عاطف

علوم ریاضیه و علم هیئت

ریاضیات ، ریاضی کله سنک جمعی اولوب علوم ریاضیه معنا سنه در . ریاض و ریاضه دن مأخوذ در . لغتده ریاض ، طوی طایلره باش او کرتمک دیمک اولوب عقلی جبر و تذلیل ایله مسائل مطلقه نک حلنه تأنیس ایتمک معناسیله علوم معلومه یه علم اوله رق تخصیص قلمشدر .

تعلیم و تربیه فکریه یه خدمتیه برابر ادله و براهینی قطعی اولمندن طولانی « علوم صحیحه » و یاخود برهانلری همان منحصراً استدلال قیاسی شکنده بولمندن ناشی « علوم قیاسیه » ناملریلده یاد اولنور و بو علم ایله مشغول بولنان متخصصین و مدرسنده « ریاضیون » دینور .

« ریاضیات فکری قطعیات محاکمه ، تعیر جائز ایسه یبوست تجریداته آلیشدر . »

فلسفه علمیه

ریاضیات تعیرینک فرانسزجه ده کی معادلی « Mathématiques » در . ماته ماتیك کلمه سی یونانجه « ماته ماتیقوس » تعیرندن و اوده (بن بیلیرم) دیمک اولان « ماته سیس » کله سنندن مأخوذدر .

بولنورسه محارمی مس ، همده آنلره نظر شرعاً حرامدر . زیرا عن شهوة مس و نظر بر نوع زنادر . بونک بین المحارم وقوعی ایسه ده شنیعدر .

بناء علیه دین جلیل اسلام قادینلرک اون اوچ صنف ارککله اختلاطلرینه رخصت ویرمشددر . کرک تنها و کرک جمع ناس اولان محالرده بو اون اوچ صنفدن بشقه ارککلرایله قادینلرک اختلاطلری شرعاً ممنوع و حرامدر . شوقدر وار که ادای شهادت کی احوال ضروریه ظهورنده ضرورتک ایجاب ایلدیکی مقدارجه اختلاطلرینه شرعاً رخصت ویریلوب مقدار مذکوردن فضیله سی حرام قلمشدر .

شو حالده دین جلیل اسلامی قبول و آکا ایمان ایتش اولان کنج قادینلرک یبانهی ، یعنی شرعاً آرمه لرنده نکاح جائز اولان ارککلرایله خان ، اوتل ، آپارتمان ، مکتب ، درس خانه ، دوائر حکومت ، باغ ، باغچه ، مسیره ، چارشو و بازار کی محالرده بلا ضرورت اختلاطلری شرعاً حرام و ممنوعدر .

زوجینک وقت و حال مساعد دکل ایسه داخل بیته عائد خدمت زوجینک وظائفی جمله سنندن ایسه ده خارج بیته دائر خدمت اساساً قادینک وظیفه سی دکلدر . بونکله برابر صروة ویا احتیاجه مبنی قادینلرک ازواج و محارملریله خارج بیته عائد امور و خدماته اشتراکلرینه شرعاً مساعد ویرمشددر . از جمله امور زراعتده قادینلرک زوجلرینه ، محارملرینه معاونت لرنده بأس یوقدر . استر شرعی یه رعایت ایدمک ، فتنه و فساددن امین اولمق شرطیه قادینلرک نهر لرده چماشور ییقاملرنده ، قیودن ، چشمه دن ، نهر دن صو کتیرملرنده ، حیوانلرینی مرعایه سوق ایتلرنده ، مرعاده حیوانلری صاغمه لرنده ، باغ ، باغچه ، بیستانلرینی اعمار و آنلره

چونکه قدیم یونانیلرده اك اول تعلیم و تعلمه ویا
تعبیر دیگرله « علم » اطلاقه لایق اولان معرفت ،
ریاضیات دبدیکمز شیردن عبارت اییدی . بوسبیه
مبیدرکه حکمای یونانیه بونلره بالخاصه « علم »
لفندن اشتقاق ایله (ماته ماتیقوس) نامنی ویرمشلردر .
مؤخر آعلوم یونانیه شرقلیره انتقال ایلدیکی صیره ده
یعنی هجرتك قرن ثانسی اواخرینه طوغری
(ماته ماتیقوس) تعبیری ده ینه اصلی کبی جمع
صیغه سیله « تعالیم » دیه ترجمه اولمشدر . حتی بوگون
المزده بولنان بعض قدیم هندسه کتابلریله منطق
رساله لرنده کورولن و « جسم هندسی » معناسنه
کلن « جسم تعلیمی » تعبیری بوندن مأخوذدر .

تعالیم یرینه ریاضیات تعبیرینك اقامه واستعمالی ایسه
دردنجی عصر هجری اواخرینه طوغری شیوع
بولمشدر . تعالیم ، تعلیمك جمیدر که اوکره نلک
لازم کلن شیر معناسنده . حالبو که ریاضیات
کله سنك طوی طایلره باش قیردیرمق دیمك اولان
(ریاضه) لغتندن مأخوذ اولمسنه کوره ذهنی
جناسیتق ، تربیه فکریه مقصود در . ریاضیات
فکرک نوعما جناسیتقی اولدینی ملاحظه سیله حکمای
اسلامیه جه بوصورته تسمیه سی تنسیب اولمشدر .

ریاضیاتك الموافق تعریفی ، فلسفه مثبتة صاحبی
مشهور اوکوست قونتك (*) تعریفدر . قونت
ریاضیاتی : « کمیات میاننده موجود مناصات صحیحجه به
کوره بعضیلرینی دیگرلری واسطه سیله تعیینه دلالت
ایدن علمدر » دیه تعریف ایتمشدر . کمیت ویا مقدار
دیه مساحه اولنه بیلن هر شینه دینیلر که مساحه دن
مقصد ده بر مقدار ی واحد قیاسی اعتبار اولنان

(*) اوکوست قونت ، اون سکزنجی عصرده
یشمش اولان فلاصفه وریاضیوندن اولوب فلسفه مثبتة
صاحبی و مصلکنك مؤسیدر . آثار و حیات شایان
قییقدردر . (۱۷۹۸ — ۱۸۴۷)
عین جفسدن دیگر بر مقدارده نسبت ایتمکدر . بو
تعریفه کوره عدد ، بعد ، سطح ، حجم ، ویا
علی الاطلاق مکان ، ایله زمان برر کمیت اولدینی کبی
بر جسمك سرعتی ، وزنی ، جوهری کبی
حادثات طبیعییه داخل اولان ارکان اصلیه ده برر
کمیتدر . چونکه بونلرک کافه سنی برر واحد قیاسی به
کوره اولچمك ممکندر .

مفهوم ریاضی نهدن عبارتدر ؟ صورتی یوقسه
عدد سی ؟
ایشته بو بر سؤالدر که حکما و علما طرفندن
مختلف جوابلره مظهر اولمشدر . حتی عوام بیله
اوروپاده ریاضیه متخصصلرینه « مهندس » عنوانی
ویرمکه بومسئله بی عقل سلیمنه کوره حل ایتمشدر .
شوراسی محققدر که عدد مفهومی اول امرده
صورت مفهومك وجودنی فرض واستلزام ایدر .
بوجهته هندسه علوم ریاضیه نك اس الیاسی و بالجمله
معلومات ریاضیه نك منشأیدر . فی الحقیقه صورتلرک
تمثیلی اورته دن قالمق لازم کسه علوم ریاضیه و حتی
عدد مفهومی بیله غیر ممکن الحصول اولور .
معلومات ریاضیه نك ماهیت و منشأنه کلهجه
معلومات ریاضیه نك منشأی شبهه منز تجربه ایسه ده
یا لکنز تجربه ده کافی دکدر . چونکه ریاضیونك
تصور ایتدکلری کبی نه مکمل برملت ، نه ده بر
دائرة موجود دکدر . حقیقه قسده موجود اولان
اشیا ، ریاضیاتده تخیل اولان شیر اصلا توافق
ایتمز . بوکا بناء حکمادن قانت ، صرف ریاضی
اولان قضیه لرک تجربی دکل ، فقط نظری حکملردن
عبارت بولندیغنی بیان ایتمش و بو قضیه لرک اوصاف

اشیا اوزرنده تجرید (Abstraction) دنیان عملیه
ذهنییه اجرا و تطبیق اتمی طولایسیله ریاضیات
صرفیه (M. pures) علوم مجرد (مجردات) نامی
ویرلشدر .

تجرید لغتده صومیق، عریان ایتک معاصنه در .
اصطلاح ریاضیده ایسه عالم طبیعتده مجرد بر حالده
بولنمان برشی مجرد اوله رق نظر امانه المق، تعیر
آخرله اونک بعض اوصاف و کیفیاتی ذهناً آیروب
مستقلاً ملاحظه و مطالعه ایتکدر . تجرید
سایه سنده درکه اجسام مادییه احاطه ایدن حقیقت
برطرف ایدیلرک بولنری غایت بسیط عناصر حائله
ارجاع ایتک ممکن اولورکه بالجله اعداد و اشکال
هندسیه آنجق بوصورتله تأسیس و تشکیل ایدیلر بیلیر
واستدلالات . سایه سنده بولنره عائد اوصاف
و مناسبات خواص عمومی و یا خصوصیه کشف اولنور .
علوم مشخصه (Sciences Concrètes) اشیا
و مکونات مادییه عالم طبیعتی مطالعه و تدقیق ایدن علوم
دیمک اولوب بومعنا ایله ریاضیات تطبیقه تعیراتنک
مرادفی اولور . بوصنف علومک حدود و شمولی
پک واسع ایسه ده کافه سی فن میخانیک ایله علم هیئت ده
جمع اولنه بیلیر .

بر نقطه نظر دن علوم مجردیه « ریاضیات مطلقه »
دنیلدیکی حالده علوم مشخصه یه ده « ریاضیات مقیده »
تصیر اولنور . ریاضیات مطلقه صرف منطقی و عقلیدر .
محاکماتی دائماً فکرک درجه قوت و کشایشنه
وابسته در . بوصمده کمیات خواص اساسیه یعنی
قانون تشکله کوره موجودات طبیعه دن خارج
اوله رق نظر تدقیقه آلتور و اوکیاتک منسوب الیهی
اولان حادثات هر نه اولورسه اولسون میانه لرنده
وجود روابط و مناسباته کوره معلومات واسطه سیله
مجهولاتنک اصول استخراجی موضوع بحثدر .
ریاضیات مقیده ایسه اساسی تجربه و مشاهده

ترکیبیه سنی میدانه قویه رق بولنرک تشکیلاتنده
فکرک حصه اشتراکی ده کوسترمشدر ، بوملاحظاته
بناء « کمیات » ایله « حادثات » تعیرلری هر زمان
یکدیگری یرنده قوللانیله بیلیر .

ریاضیات و ریاضیونک هدف و مقصدی حقنده بر
فکر و یرمک ایچون دینور که : « بر ریاضی ظن
ایتمز، فقط بیلیر . اقناعه چالیشمازه چونکه اثبات
ایدر . اعتماد کزی طلب ایتمز، بلکه دقت ایتیمکزی
اخطار ایدر . »

کذلک ریاضیونک هدفی دائماً حقیقت مطلقه
دکدر . ریاضی محتمل اولان شیئک ده قیمت
واهمیتی اولدیغنی بیلیر .

ریاضیات اوله ظن اولندیغنی کی اعتبارات
عقلیه دن بحث ایتمز . فائده سی ده فکره بازیچه
ندارکندن عبارت دکدر . بالمکس ریاضیات حکمایه
کور دکری حقایق طبیعیه یی افاده ایچون براسلوب
تهیه ایدر .

مکونات مادییه و حادثات طبیعیه نک بر فکر ریاضی
ایله تدقیقی سایه سنده در که بوکون خوارق ایجاد
و ابداع ایدن نظریات حاضره علمیه نک اساسلری
قورولمشدر . حادثاتده « قانون » دنیلن دستوراتک
کشفی اعتقاد بجه فکر بشرک نائل اولدیغنی موفقیات
ومظفرياتک اک بیوکی ، اک شانلیسیدر .

علوم ریاضیه شووجهله اجمال و تقسیم اولنه بیلیر .

علوم ریاضیه

علوم مجرده	علوم مشخصه
علم حساب	فن میخانیک
علم هندسه	علم هیئت

علوم ریاضیه نک کندی ساحه تدقیقه آلدیغنی

ابتدا ایلدیکندن توسیع دائره ایچون دایما عالم خارجییه
مراجعت ایلر . بوقسمده کمیات منسوب اولدقلری
حادثات طبیعییه ایلد برابر تدقیق اولنور .

فن میخانیک (Mécanique) آثار و حادثات
طبیعییه تدقیق و تتبع ایدن علمدر . آثار طبیعییه نیک
مشاهده و ترصدی ، ساحه کائناتک مطالعه و تدقیق
ایله فن مذکورک لایتغیر اولان قواعد اساسیه سی
وجود پذیر اولمشدر . اولیه دینه بیلیر که ریاضیاتک
بالجمله عملیات و تطبیقاتی بوعلمک موضوعی تشکیل
ایدر .

فن میخانیکک غایه اصلیه بدایت وضعیتمده
بعض آلات صناعیه و ادوات میخانیکیه نیک صورت
اعمال و استعمالدن عبارت ایدی . بوملاحظاته مبنی
علم مذکوره جراثیق ، فن ماکنه کی ناملر
ویرلمشدی .

بوکون فن مذکور بوتون ماکنه صناعیه
احاطه و احیا ایدن قواعد عمومیه نیک کشفندبری
کرکی کی ترقی و توسع ایدرک بر بحر بیکران حالی
آلمشدر .

فن میخانیک اوچ قانون اساسی اوزرینه استناد
ایدر :

۱ — قانون عطالت (کپلر)

۲ — تأثیرک عکس تأثیره مساواتی قانونی
(نیوتون)

۳ — استقلال حرکات قانونی (غالیله)

بوقوانینک تشریح و توضیحه حجم مقاله مساعد
دکلدور .

علم هیئت نقل کلام اولندقمده بوده تطبیقات
ریاضیه نیک مهم بر ساحه سنی تشکیل ایدر . مکاتبده
تدریسات نظریه ریاضیه ایله یوروله رق منتهی صنفله
کن طلبیه کورمش اولدقلری نظریات صرفه نیک
فوائدنی و طام خارجیده کی آثار و تطبیقاتی آکلامق

و بومیانده فکر و روحلرینه بر نشاط و علویت
بخش ایتمک ایچون بر درس عملییه احتیاج کورولور که
بو خدمتی ده علم هیئت پک اعلا ایفا ایدر بیلیر .
علم هیئت بزه کائناتک نهایتی اولمایان فسحت آبادی
ایچنده هانکی موقفده اولدیغمیزی بیلدیرر . هر نوع
تسلیمک ، بالجمله محاکماتک اسالاسی اولان شو
علم ابتدائی بی تحصیل ایتمک هرکسه واجبدر .
بوقدر جق معلومات اولقسزین یاپیله جق تدقیقاده
شمه حقیقت اوله میه جنی کی هر شئیک مناظری ده
غلط رؤیتدن قورتوله ماز .

علم هیئتک ازمئه قدیمه و حال حاضرده کی اهمیت
و فوائدی ایله علم نجوم و قوزموغرافیا تعبیرلرینک
مفاهیم و ماهیاتکی کله حک قاله ده تشریح ایتمک
متصوردر و من الله التوفیق .

بیک بر دیرک واسط صفر الحیر ۱۳۴۰

محمد عزت

تستیر مسئله سنی ناصل حل ایدیایر ؟

عرب جاهلیه قادیلرینک اورتوند کاری باش
اورتوسنک اوچلرینی اوموزلوی آراسندن آرقه لرینه
صارقیتدقلرینی و گردانلریله گوگوسلرینی تماماً آجیق
بیر اقدقلرینی عاطف اقدی استنادیمز ، محفلک
۲۸ نجی نسخه سنده مندرج (احتجاب و تستر شرعی)
مقاله سنده بالمناسبه بیان ایدیوردی .

فاضل محترمک او فقره سی ، راقم الحروفی بر
مدت تفکره و طاهر المولوی بککینه ۱۵ نومرولو
محفله او قودیم (تاریخی بر مقایسه) مقاله مهمه سنی
تخطره سوق ایله دی .

مولوی بک او مقاله سنده ، ایچنده کنانه
کیریلن البسه ایله بیت شریفک اطرافده دور جائز
اولمادینی و طواف کعبه ایچین بیکی البسه تدارکی
لازم کلدیکی بهانه سیله جاهلیه تاجرلرینک جهله